

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

Provincie Zeeland
E.A. Dekker
Postbus 165
4330 AD MIDDELBURG

Dienst Regelingen

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
www.drloket.nl

T 0800 - 22 333 22
F 070 - 378 61 39
ffwet@minInv.nl

Onze referentie

Aanvraagnummer
FF/75C/2012/0274.toek.jb

Bijlagen

3

ONTWERP-BESLUIT

Datum 19 november 2012
Betreft Toekennning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Geachte mevrouw Dekker,

Naar aanleiding van uw verzoek van 4 oktober 2012 en de aanvullingen hierop van 1 november 2012 en 2 november 2012, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2012/0274, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 8 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de bokkenorchis, alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de steenuil.

Gecoördineerde procedure

Op grond van het besluit van Provinciale Staten van Zeeland van 5 februari 2010 (Pb nr. 12 van 2010) wordt de voorbereiding en bekendmaking van de besluiten ter uitvoering van het project Waterdunen gecoördineerd (artikel 3.33 lid 1 onder a van de Wet ruimtelijke ordening (Wro)). Gedeputeerde Staten is het coördinerend orgaan. De coördinatie heeft tot doel de voorbereiding en bekendmaking van de besluiten voor het project af te stemmen en gelijktijdig te laten plaatshebben. De coördinatie heeft tot gevolg dat op deze besluiten de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en de bijzondere regels in artikel 3.33 lid 4 Wro van toepassing zijn.

Op grond van artikel 1.1 in samenhang met Bijlage II, onder 11, van de Crisis- en herstelwet, geldt voor besluiten ter verwezenlijking van het project Waterdunen tevens hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet.

Ontwerp-besluit

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Waterdunen", gelegen in de gemeente Sluis. Het project betreft het realiseren van een groot aaneengesloten intergetijdengebied met geulen, slikken en schorren met recreatieve functies ten behoeve van een verhoogde kustveiligheid en economische impuls. Binnen het project worden 400 recreatiewoningen in nieuwe duinen en schorren, een duincamping met 300 plaatsen (op 14 hectare), een hotel, een boulevard met kleinschalige horeca en detailhandel en 250 hectare toegankelijke getijden- en recreatienatuur gerealiseerd. Hierbij zullen graaf- en bouwwerkzaamheden worden uitgevoerd. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 8 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de bokkenorchis (*Himantoglossum hircinum*), alsmede van artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de steenuil (*Athena noctua*), voor de periode van 1 april 2013 tot en met 31 december 2015.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De bokkenorchis is een beschermde inheemse plantensoort als bedoeld in artikel 3, lid 1, van de Flora- en faunawet. Vogels zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en faunawet. Voor vogels is alleen ontheffing nodig indien het nest valt onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Hieronder zal dit nader worden toegelicht.

Geen van de soorten waarvoor ontheffing is aangevraagd behoort tot de beschermde soorten genoemd in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn en bijlage 1, behorende bij het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten¹.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 8 van de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde inheemse plantensoorten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, weg te nemen of te verstoren.

Dienst Regelingen

Datum

19 november 2012

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2012/0274

¹ Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Stb. 2000, 525), laatstelijk gewijzigd bij Stb.2011, 147.

Ontwerp-besluit

Vogelnest

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlinders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 11 van de Flora- en faunawet moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 11 van de Flora- en faunawet is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Nesten van de steenuil vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd. Derhalve is, bij overtreding van verbodsbepalingen, de ontheffing nodig van artikel 11 van de Flora- en faunawet met betrekking tot de vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soort.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt voor soorten genoemd op de Vogelrichtlijn ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. De belangen waarnaar verwezen wordt, zijn genoemd in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten.

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belangen: 'de bescherming van flora en fauna', 'de volksgezondheid of openbare veiligheid', 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' en 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

Voor vogels kan alleen ontheffing verleend worden ten behoeve van belangen genoemd in de Vogelrichtlijn. Het door u aangedragen belangen 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' en 'uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' zijn niet genoemd in de Vogelrichtlijn.

Dienst Regelingen

Datum

19 november 2012

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2012/0274

Ontwerp-besluit

Instandhouding van de soorten

Bokkenorchis

In het voorjaar van 2012 zijn twee exemplaren van de bokkenorchis langs de Groene Dijk in het plangebied aangetroffen. De twee exemplaren groeien op de zuidkant van het dijkje langs het Zandertje. Door het uitvoeren van graafwerkzaamheden worden groeiplaatsen van de bokkenorchis ondergegraven waardoor deze worden beschadigd en vernield. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op 32 tot en met 34 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Effecten en maatregelen beschermde soorten Waterdunen, Breskens, Activiteitenplan Flora- en faunawet", van 30 september 2012. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping is in de ontheffing echter een aanvullende voorschrift (voorschrift 14) opgenomen. Door het verplaatsen zal de bokkenorchis zich het eerste jaar mogelijk minder sterk ontwikkelen. Doordat een alternatief geschikte biotoop wordt gecreëerd treedt geen of beperkt schadelijk effect op. De bokkenorchis komt echter algemeen voor in de omgeving van het plangebied en in Nederland. In het uurhok waar Breskens en Waterdunen binnen liggen wordt het aantal exemplaren op 51 tot 100 geschat. Het effect van het project op de bokkenorchis is gering. De gunstige staat van instandhouding van de bokkenorchis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Steenuil

De steenuil is in het plangebied aangetroffen. Er zijn drie territoria van de soort binnen het plangebied waargenomen. Eén territorium ligt buiten het plangebied. Territorium 1 is gelegen nabij het Zandertje 17A op een bedrijfsterrein van een spuiterij. De nestplaats bevindt zich vermoedelijk in een schuur aan de westzijde van het terrein. Territorium 2 ligt aan de Slikkenburgseweg 5, vlakbij de T-splitsing Langeweg en Slikkenburgseweg en bestaat uit een woning en een schuur met hier omheen een aanplant van Canadapopulieren. De habitat van deze steenuil is marginaal. Er is met name gebrek aan geschikt foerageergebied. Territorium 3 ligt aan de Langeweg 103, ingeklemd tussen de Langeweg en de Hogedijk, en bevindt zich rondom een boerderij. Territorium 4 is gelegen buiten de grens van het plangebied (op de Nolletjesdijk), maar binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het plangebied heeft de functie van voortplantings- of vaste rust of verblijfplaats en foerageergebied van de steenuil. Foerageergebieden zijn enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Door de graaf- en bouwwerkzaamheden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de steenuil beschadigd, vernield en verstoord. Territoria 2, 3 en 4 zullen alleen tijdelijke verstoring ondervinden door verkeersbeweging en geluid, bij territorium 1 verdwijnt permanent foerageergebied. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op bladzijden 31 en 34 van het rapport "Effecten en maatregelen beschermde soorten Waterdunen, Breskens, Activiteitenplan Flora- en faunawet" van 30 september 2012 en bladzijden 16 tot en met 19 van het rapport "Maatregelenpakket Steenuil Waterdunen" van 21 september 2012.

Dienst Regelingen

Datum

19 november 2012

Onze referentie

aanvraagnummer

FF/75C/2012/0274

Ontwerp-besluit

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorschriften (15, 16, 20, 25 en 26) opgenomen.

Vooraf zorgt u ervoor dat de steenuil in territorium 1 voldoende alternatief geschikt foerageer-/leefgebied krijgt. Het oostelijk deel van het foerageergebied is dan geoptimaliseerd, voordat het westelijk deel onaantrekkelijk wordt gemaakt. In het oostelijk deel is dan ook een nestkast opgehangen. Bij de overige steenuilenterritoria wordt het huidige foerageer- en leefgebied inclusief vaste rust- en verblijfplaats niet aangetast. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen voor alle territoria blijft hierdoor gegarandeerd. Echter, ondanks deze maatregelen wordt door het realiseren van een groot intergetijdengebied en recreatievoorzieningen vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenuil van territoria 1, 2, 3 en 4 verstoord. Immers, de werkzaamheden vinden plaats in de directe omgeving van het leefgebied en het leefgebied van de steenuil zal ingrijpend veranderen doordat een groot intergetijdengebied ontwikkeld wordt, doordat het gehele gebied verandert in een estuariëengebied waarin veel ruimte is voor brak- tot zoutwater. Het uilenpaartje in territorium 1 zal de huidige vaste rust- en verblijfplaats mogelijk verlaten. Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- en verblijfplaats van dat paartje derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. Daar de soort wel in de omgeving aanwezig blijft gaat er geen wezenlijke invloed uit van deze verstoring ten aanzien van de populatie steenuilen. Extra optimaliserende maatregelen worden genomen om het leefgebied van de steenuil te versterken, die echter niet voortkomen uit het beperken van effecten van het huidige project. Zo wordt het huidige marginale habitat van territorium 2, waarvan wordt verwacht dat dit door gebrek aan geschikt foerageergebied op korte termijn maar niet als gevolg van het project, zal verdwijnen, geschikter gemaakt voor de steenuil. Bovendien wordt, voordat de werkzaamheden beginnen, aanvullend voor territoria 1, 3 en 4 extra foerageergebied (19 hectare) ingericht langs de zuidkant van het plangebied. Ook dit is echter niet om de effecten van het project te mitigeren/compenseren, maar extra ter algemener verbetering van het leefgebied. Tenslotte worden in de loop van 2014 en 2015 op geschikte plaatsen zes extra nestkasten opgehangen op voor de lokale populatie van de steenuil bereikbare afstand. Hierdoor zal er voldoende foerageer- en leefgebied in de toekomst gegarandeerd blijven. De gunstige staat van instandhouding van de steenuil komt ook niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Dienst Regelingen

Datum

19 november 2012

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2012/0274

Ontwerp-besluit

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belangen: 'de bescherming van flora en fauna', 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' en 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

De ingreep bestaat uit de ontwikkeling van een voor Nederlandse begrippen grootschalig natuurgebied in combinatie met kustversterking. Voor de natuurontwikkeling staat het herstel van een estuariummilieu met een zekere mate van getijdeninvloed en zoet-zoutgradiënt voor ogen. Het ligt in de bedoeling om in de kern van het gebied een robuust mozaïeklandschap (ca. 150 hectare) te creëren met ruimte voor een zoveel mogelijk autonome ontwikkeling van kwelders, schorren, slikken en ondiepe zoute tot brakke wateren (krekens). Dit landschap zal dan een grote aantrekkingskracht uitoefenende op kust- en watervogels, die er kunnen rusten, foerageren en broeden. Het aanleggen van één of meerdere duinenrijen achter de bestaande zeedijk behoort tot de mogelijkheden en krijgt aansluiting met de inrichting van het project Zwakke Schakels West Zeeuws-Vlaanderen. De kust van Zeeuws-Vlaanderen is een prioritaire Zwakke Schakel die op korte termijn versterkt moet worden om bij stijging van de zeespiegel, hogere stormfrequentie en op grond van nieuwe golfbrandvoorwaarden aan eisen voor veiligheid tegen overstroming van het achterland te kunnen voldoen. Voor de prioritaire Zwakke schakel West Zeeuws-Vlaanderen zijn onder de regie van de provincie integrale planstudies uitgevoerd. Daarbij zijn landwaartse, consoliderende en zeewaardse varianten uitgewerkt waarbij de veiligheidsmaatregelen zoveel mogelijk kansen moeten bieden voor de versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het kustgebied. De realisatie van het project betekent voor de regio een forse investering in het gebied en het project draagt ook bij aan het natuurherstel in de Westerschelde, kustversterking en verhoging van de ruimtelijke kwaliteit zoals natuur, landschap, cultuurhistorie en de leef- en recreatieomgeving. U heeft de belangen 'de bescherming van flora en fauna', 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' en 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' hiermee voldoende aangetoond. Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden ben ik van oordeel dat de belangen 'de bescherming van flora en fauna' en 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' aanwezig zijn en dat die belangen de negatieve effecten op beschermde dier- en plantensoorten, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, rechtvaardigen. Het belang genoemd in artikel 2, derde lid, aanhef en onder j, van het Vrijstellingsbesluit kan in dit geval dan aan de ontheffingverlening ten grondslag liggen, er is immers geen sprake van verstoring met wezenlijke invloed.

De werkzaamheden die nodig zijn voor de realisatie van het project worden uitgevoerd in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Ten behoeve van dit belang kan ontheffing worden verleend, mits geen benutting of economisch gewin plaatsvindt en zorgvuldig wordt gehandeld. Van benutting of economisch gewin van de betrokken strikt beschermde soorten is geen sprake. Ik verwacht dat er door het realiseren van het project "Waterdunen" geen permanent negatieve effecten optreden ten aanzien van de aanwezige populatie van de strikt beschermde soorten.

Dienst Regelingen

Datum
19 november 2012

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2012/0274

Ontwerp-besluit

Alternatievenafweging

De regering van Vlaanderen en Nederland hebben op 11 maart 2005 ingestemd met de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium. Met dit besluit op strategisch niveau wordt aangegeven, welke projecten en welke maatregelen moeten worden gerealiseerd om ervoor te zorgen dat de Schelde in 2010 veilig, toegankelijk en natuurlijk is. Onderdeel daarvan is de ontwikkeling van minimaal 600 hectare en maximaal 770 hectare nieuwe estuariene natuur langs de Westerschelde in Nederland. De opdracht voor het Natuurpakket Westerschelde is vastgesteld in het Convenant Westerschelde dat tussen rijk en provincie Zeeland is gesloten. Hierbij heeft de provincie Zeeland op zich genomen om 295 hectare estuariene natuur op Zeeuws grondgebied te realiseren. Het project Waterdunen draagt voor 52 hectare bij aan de herstelopgave uit het Natuurpakket Westerschelde. Het project is daarmee locatiegebonden aan het gebied als geheel. Binnen de alternatievenafweging is gekeken naar alternatieve locaties. Hierbij is gekeken naar de verschillende ambities van Provincie Zeeland, zoals de verhoging van de kustveiligheid, economische impuls, ruimtelijke kwaliteitsslag (verhoging ruimtelijke kwaliteit door middel van natuur- en landschapsontwikkeling) en vernieuwde samenwerking tussen private en publieke partijen. Hierbij is gebleken dat de gekozen locatie de meest bevredigende oplossing biedt. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde diersoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Dienst Regelingen

Datum

19 november 2012

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2012/0274

Ontwerp-besluit

Inzage en zienswijzen

Het ontwerpbesluit ligt zes weken voor een ieder ter inzage, te weten vanaf **29 november 2012 tot en met 9 januari 2013**, tijdens kantooruren, bij:

- Provincie Zeeland, in het Provinciaal Informatiecentrum, Abdij 6 te Middelburg.
- Gemeente Sluis, Klanten Contact Centrum, Nieuwstraat 22 in Oostburg;
- Waterschap Scheldestromen, vestiging Terneuzen, Kennedylaan 1.
- Waterschap Scheldestromen, vestiging Middelburg, Kanaalweg 1.
- Projectkantoor Zwakke Schakels, Veerplein 5, Breskens.

In de periode van 24 december 2012 tot en met 1 januari 2013 is de provincie gesloten. Stukken liggen in die periode ter inzage bij het Zeeuws Documentatiecentrum, op de eerste verdieping van de Zeeuwse Bibliotheek aan de Kousteensedijk 7 te Middelburg. De openingstijden zijn gelijk aan die van de bibliotheek.

De stukken zijn ook te raadplegen op de websites:

www.waterdunen.com en http://provincie.zeeland.nl/milieu_natuur/waterdunen.

Een ieder kan **t/m 9 januari 2013**, schriftelijk of mondeling, een zienswijze naar voren brengen. Schriftelijke zienswijzen kunnen worden ingediend bij de provincie Zeeland, Abdij 6 Postbus 6001 4330 LA Middelburg, bij voorkeur onder vermelding van 'zienswijze Waterdunen' op de enveloppe. Mondelinge zienswijzen kunnen worden ingediend bij mw. ir. E.A. Dekker, tel. 0118- 631922. In de zienswijze neemt u ten minste op uw naam, adres, de dagtekening van de zienswijze en waarom u een zienswijze indient. De zienswijze dient te worden ondertekend. Verzocht kan worden om persoonlijke gegevens niet bekend te maken. Overschrijding van de inzendtermijn kan ertoe leiden dat met uw zienswijze geen rekening wordt gehouden.

De ingediende zienswijze zal worden verwerkt in een gecoördineerde Inspraaknota. Degenen die een reactie hebben ingediend zullen op de hoogte worden gebracht van de wijze waarop de resultaten van de inspraak bij de besluitvorming worden verwerkt. Volgens de huidige planning zal het besluit in februari 2013 gecoördineerd bekend worden gemaakt. Enkel belanghebbenden die een zienswijze hebben ingediend of aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat niet te hebben gedaan, kunnen later beroep instellen.

Inlichtingen

Voor vragen over het ontwerpbesluit, het verkrijgen van een mondelinge toelichting, inzage buiten kantooruren, kopieën of eventueel indienen van mondelinge zienswijze kunt u contact opnemen met mw. ir. E.A. Dekker (provincie Zeeland), tel. 0118- 631922.

Dienst Regelingen

Datum

19 november 2012

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2012/0274

Ontwerp-besluit

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op de website: www.drloket.nl. Of bel met het DR-Loket: 0800 - 22 333 22 (op werkdagen tussen 8.30 en 16.30 uur).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
namens deze:

Bea Deetman
De teammanager Vergunningen Dienst Regelingen

Dienst Regelingen

Datum

19 november 2012

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2012/0274

DE STAATSSECRETARIS¹ VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Naar aanleiding van het verzoek van mevrouw E.A. Dekker
namens de Provincie Zeeland, op 4 oktober 2012
en de aanvullingen hierop van 1 november 2012 en 2 november 2012

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent hierbij aan:	Provincie Zeeland
Adres:	Groene Wond 1
Postcode en woonplaats:	4331 NB MIDDELBURG
Voor het tijdvak van:	1 april 2013 tot en met 31 december 2015

ONTWERP-ONTHEFFING

FF/75C/2012/0274

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 8 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het uitsteken, verwonden, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de bokkenorchis (*Himantoglossum hircinum*), alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de steenuil (*Athena noctua*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project "Waterdunen", gelegen ten westen van Breskens in de gemeente Sluis. Het plangebied ligt aan de kust van Zeeuws-Vlaanderen en vormt onderdeel van de Oud- en Jong-Breskenspolder. Aan de noordzijde wordt het gebied begrensd door de Westerschelde, aan de oostzijde door het recreatiepark Schoneveld en aan de zuidzijde door de watergang langs de Nolletjesdijk, Hogedijk en Puijendijk. De westzijde wordt begrensd door de Zwartegatse Kreek en de Groedse duintjes, één en ander zoals is weergegeven in figuur 1.1 van het de bij de aanvraag gevoegde rapport "Effecten en maatregelen beschermde soorten Waterdunen, Breskens, Activiteitenplan Flora- en faunawet" van 30 september 2012.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De Provincie Zeeland (hierna te noemen: de ontheffinghouder) dient onverwijld contact op te nemen met Dienst Regelingen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.

¹ Krachtens de wettekst is de Minister bevoegd tot het afgeven van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Op basis van de portefeuilleverdeling tussen de Minister van EL&I en de Staatssecretaris van EL&I is deze bevoegdheid belegd bij de Staatssecretaris.

4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Dienst Regelingen te zenden.

Specifieke voorschriften

Bokkenorchis

7. Nieuwe groeiplaatsen van de bokkenorchis dienen te worden gerealiseerd op de zuidwal van de woning aan de Langeweg 1.
8. Uiterlijk in het winterseizoen, voorafgaand aan de periode dat de Groene dijk onder het zand komt te liggen, dient het deel van de wal aangelegd te worden waar de bokkenorchis naar verplaatst moet worden.
9. De wal waarop de bokkenorchis wordt geplaatst dient uit zavelig materiaal, dat vrijkomt bij het graven van geulen in de directe omgeving, te worden opgebouwd. De leeflaag van de wal waar de bokkenorchis in komt te staan, dient minstens 0.5 meter te zijn bestaande uit grond van de Groene dijk. De laag onder de leeflaag (de kern) dient waterdoorlatend te zijn en dus uit lichte grond te bestaan.
10. De werkzaamheden dienen vóór 1 maart en zo mogelijk eerder te zijn afgerond, zodat het materiaal zich kan zetten.
11. De bokkenorchis dient in april overgezet te worden, waarbij het bodemmateriaal in grote aaneengesloten stukken (2 meter x 1 meter en 0,5 meter diep) dient te worden ontgraven. Het uitgegraven materiaal dient in dezelfde volgorde en oriëntatie op de zon als de oorspronkelijke standplaats teruggeplaatst te worden.
12. Bij de verplaatsing dient de werkinstructie van het werkprotocol van het waterschap Scheldestroom aangehouden te worden (bijlage 2 bij dit besluit).
13. Op de nieuwe locatie aan de Langeweg 1 dient het huidige beheer (maaïen en afvoeren) worden gecontinueerd te worden.
14. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige² op het gebied van de bokkenorchis.

Steenuil

15. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de seizoenactiviteiten van de steenuil om verstoring in de meest kwetsbare perioden (voortplanting) te voorkomen. Werkzaamheden nabij de territoria van de aanwezige exemplaren van de steenuil dienen buiten het voortplantingsseizoen plaats te vinden. De voortplantingsperiode van de steenuil loopt globaal van februari tot en met augustus. Voor het bepalen van de broedseizoenen is van belang dat een broedgeval aanwezig is. De geschiktheid

² Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de steenuil.

16. Ruim vóór aanvang (voor broedseizoen 2013) van de werkzaamheden dient het oostelijk gelegen foerageergebied van het steenuilterritorium aan het Zandertje 17A (territorium 1) geoptimaliseerd te zijn. Hiertoe dienen rasters geplaatst en houtrillen gerealiseerd te worden.
17. Voorafgaand aan de graafwerkzaamheden, uiterlijk december 2013, dient het westelijk gelegen foerageergebied van het steenuilterritorium aan het Zandertje 17A (territorium 1) onaantrekkelijk te worden gemaakt door de aanwezige paaltjes te verwijderen en het gras lang de winter in te laten gaan.
18. Ervan uitgaande dat de graafwerkzaamheden in 2014 plaatsvinden dient er uiterlijk oktober 2013 een nestkast geplaatst te worden binnen het voor de steenuil haalbare afstand van het oostelijk gelegen foerageergebied aan het Zandertje 17A (territorium 1).
19. Ten overvloede voor territoria 1,3 en 4 dient voorafgaand aan de werkzaamheden aan de zuidkant van het plangebied Waterdunen (langs Hogedijk en Nolletjesdijk) 19 hectare te worden ingericht als geschikt foerageergebied voor de steenuil. De inrichting van dit gebied bestaat uit de aanplant van meidoornhagen en het plaatsen van houtrillen en uitkijkposten in de vorm van rasterpaaltjes.
20. Bij de realisatie van het 19 hectare grote foerageergebied aan de zuidkant van het plangebied dient op de volgende wijze rekening gehouden te worden met de steenuil:
 - Er dient géén verlichting aangebracht te worden, die verstorend werkt voor de steenuil.
 - Het gebied dient blijvend te functioneren door de aanwezigheid van kort gras (maaibeheer of inzet van vee), afwisselend met verruigde vegetatie, 'rommel'hoekjes en zoetwaterbronnen.
21. Het terrein van de boerderij aan de Slikkenburgerseweg 1 (territorium 2) dient ter optimalisering van het territorium aan de Slikkenburgseweg 5 geschikt gemaakt te worden voor de steenuil. Als maatregel dienen vóór aanvang van de werkzaamheden hier twee nestkasten opgehangen te worden. Tevens dienen op deze locatie knotbomen aangeplant en houtrillen geplaatst te worden.
22. De huidige steenuilterritoria aan de locaties Slikkenburgseweg 5 (territorium 2), Langeweg 103 (territorium 3) en Nolletjesdijk (territorium 4) dienen gehandhaafd te blijven en worden niet aangetast, zoals weergegeven op bladzijden 10 tot en met 12 in het rapport "Maatregelenpakket Steenuil Waterdunen" van 21 september 2012 (bijlage 3 bij dit besluit).
23. Ter optimalisering van het gebied als leefgebied van de lokale populatie van de steenuil dienen er in de loop van 2014 en 2015 nog zes extra nestkasten opgehangen te worden: twee nestkasten dienen geplaatst te worden in knotbomen op de Nolletjesdijk, twee in de boomgaard aan de oostzijde van de Waterduinen, één op het erf Hogedijk 1 Breskens en één aan de Rijksweg 25.
24. De boomgaard aan de oostzijde van de Waterduinen dient in de loop van 2014 en 2015 geoptimaliseerd te worden als leefgebied van de lokale populatie van de steenuil. Hiertoe dienen de laagstamfruitbomen gedund te worden waardoor er open plekken ontstaan. Op het perceel ten oosten van de boomgaard dienen hoogstamfruitbomen geplant te worden. Tevens dienen in dit perceel enkele poelen aangelegd te worden. De oostkant dient gedeeltelijk omzoomd te worden met een meidoornheg. De aan de noordwestzijde van het perceel staande opslagruimte dient gehandhaafd te blijven. Het biedt schuil- en broedgelegenheid aan de steenuil.
25. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de steenuil.
26. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin alle voorwaarden en alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerende(n) op de bouw- of projectlocatie, dienen hiervan op de hoogte gesteld te worden.

Overige voorschriften

27. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
28. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

29. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is Dienst Regelingen, Postbus 19530, 2500 CM Den Haag.

Den Haag, <datum (dd-mm-20jj)>

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
namens deze:

Bea Deetman
De teammanager Vergunningen Dienst Regelingen